

Hazırlayan:
Adem Köşlü

Yurdumuzda “Dermatoloji Eğitim ve Öğretim Standardizasyonu” Çalışmalarının Tarihçesi

Bundan çok değil 30 yıl öncesine kadar bir standardizasyon kaygısı yoktu. Ankara’da Lütfü Tat ekolü vardı. Almanya’da eğitim almış olan hoca daha çok bu ülke kitaplarını takip eder, hatta hastalıklarla ilgili isimlendirmelerde dahi Almancalarını tercih ederdi. Kendisine yardımcı olan Ahmet Akçaboy hoca da Almancı idi. O sıralarda Amerika’da bilgi ve görgüsünü geliştirmek üzere 1’er yıl kalmış olan Prof. Dr. Nizamettin Erbakan ve Prof. Dr. Nur Or’da henüz klinik tradisyonlarını değiştirecek güce sahip değillerdi. Bu, çok uzun süre böyle devam etti.

İstanbul’a gelince Çapa’da ve İstanbul’da Fransız ve Alman ekolleri karışıktı. Prof. Dr. Osman Yemni ve hocam Prof. Dr. Faruk Nemlioğlu Fransız ekolü takipçileri idi. Yardımcıları Prof. Dr. Ahmet Murat ve Prof. Dr. Hafid Savaşkan ise Almanya’da eğitim görmüşlerdi. Klinik kütüphanelerinde Fransızca “Traite” yani büyük kitaplar vardı. Degos’un mis a jour’ları ile yenilenen meşhur kalın kitabı, yine 10 ciltlik Gransianky Atlası, Darier’in eski fakat değerinden hala bir şey kaybetmeyen 4 ciltlik muhteşem kitabı, Duperat’nın tek ciltlik güzel kitabı kütüphanelerin favori kitapları idiler. Bunlar yanında Alman Jadashon’un 10 ciltlik dev eseri de dikkati çekerdi. Dergilerde durum da aynı şekilde idi. Fransızca Annales de Dermatologie ilk sırada idi. Değişik bir dilden (İngilizce) ilk kez bir kitap olarak Wilkinson’un 2 ciltlik kitabını rahmetli Dilek Kocabalkan’da görmüştüm.

Yine İzmir’de Cemal Gezen hoca Fransız okulları takipçisi idi. Kendisi de çok güzel bir kadro kurmuştu. Prof. Dr. Nihat Benlioğlu yardımcısı idi. Prof. Dr. Saffet Solak Patoloji Prof. Dr. Nahide Altan Mikrobiyoloji bilgileri ile kliniğe güç

katıyorlardı. Atilla Varol ve Sezer Erboz daha sonra katıldılar.

Kinikte hoca ve yardımcıları, asistan sayısı, hemşire ve personel sayısı tamdı, hatta fazlası vardı, eksigi yoktu. Araç gereç donanım olarak fazla bir şeye ihtiyaç yoktu. Her klinikte tepegöz vardı ve sunumlar bununla yapılırdı. Elektrokoter ve Wood lambası hep vardı. Bazı kliniklerde Nej Karbonik (Kriyoterapi Öncüsü) ve Ultraviyole lambaları (Puva Tedavi Öncüsü) vardı. Keza klasik, zayıf bir mikroskop vardı ancak mantarlar için nativ prepat yapımında kullanılırdı. Patolojik kuplara patolojide bakılır ve rapor beklenirdi. Ankara’da Nur hocanın çalışmalarını ayrı tutmak gerekir. Yine ayrı tutulması gereken bir başka alette Ahmet Akçaboy’un getirdiği ve klinikte kullandığı Yüzeysel Röntgen Tedavi aleti idi. Biyopsi için hasta cerrahiye gönderilirdi. Fotoğraflar hastane fotoğrafçılarına çektilirdi. Bunlar için sıraya girilir, bayağı zahmet çekilirdi. İlk kez Punch biyopsi setini Türkan hoca Çapa’ya aldirmişti. Klinik olgu fotoğrafları için bizim Cerrahpaşa’da Faruk hoca mükemmel bir Leica Makine ve eklerini aldirtıp asistan doktorlar Yalçın Tüzün ve Ertuğrul Hasbi Aydemir’e teslim etmişti.

Eğitim ve öğretim de hemen hemen kendi içinde standarttı. Yani sabahları hoca vizitleri, sonrasında genellikle bir hoca denetiminde poliklinik çalışmaları ve yine sene başında belirlenmiş olan seminer programının uygulanmasından ibaretti. Uzmanlık tez çalışmalarını temel uğraşlardan biri idi. Yayınlarda hocaların taktiri ölçüsünde asistanlar ismen katılırlardı. Çok isimli yayınlar yapılmazdı. Yabancı yayını yalnızca hocalar yapardı, o da az sayıda. Nerden biliyorsun dersiniz 1976 yılında “Türk Dermatoloji Bibliyografyası”nı hazırlamıştım. Orada 100 yıla uzanan bilimsel çalışmaları ortaya koyarken gözlemlemiştim.

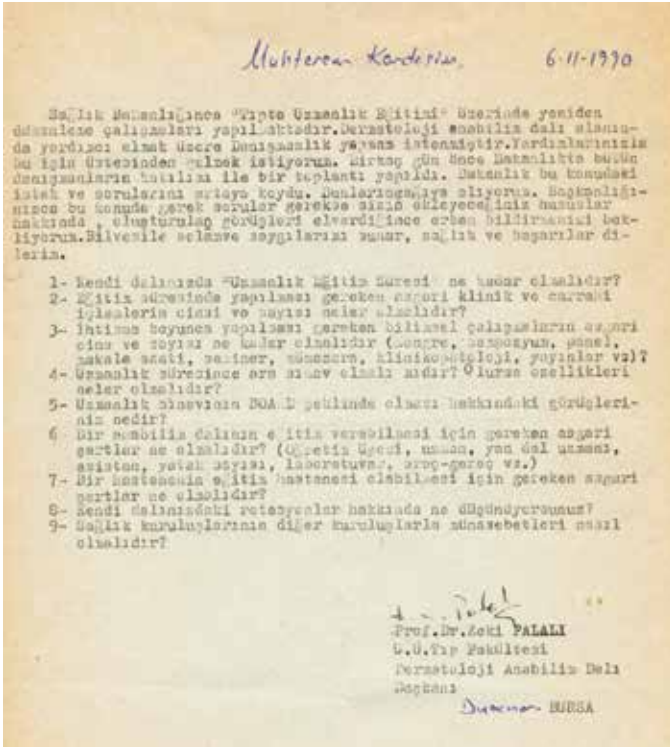
Diğer taraftan eğitim ve öğretim yapan başka merkezler de vardı şüphesiz. Gata, Erzurum Atatürk Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi ve bunlar yanında İhtisas veren Devlet Hastaneleri Cildiye klinikleri gibi. Yine buralarda şüphesiz çok değerli hocalar görev yapmakta idi. Prof. Dr. Necmettin

Yazışma Adresi/ Correspondence:

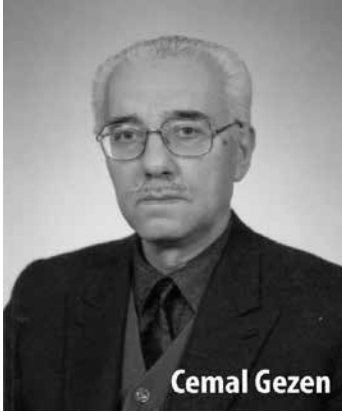
Adem Köşlü,
Şişli Etfal Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Emekli Şefi,
İstanbul, Türkiye
E-posta: ademkoslu@gmail.com

@Telif Hakkı 2015 Türk Dermatoloji
Derneği Makale metnine www.
turkdermatolojidergisi.com web
sayfasından ulaşılabilir.

@Copyright 2015 by Turkish Society
of Dermatology - Available on-line
at www.turkdermatolojidergisi.com

Gürhan, Prof. Dr. Lütfullah Aksungur, Prof. Dr. Özdemir Bingül, Dr. Cihat Çam, Dr. Kemal Turgut, Dr. Hasan Kemahlı, Doç. Tahir Reşat Kınacıgil gibi. Ancak eğitim ve öğretimin mutlak hakimi yukarıda geniş biçimde anlattığım 3 büyük şehir üniversiteleri idi.

Cemal Gezen

Her şey yolunda idi. Her şey belli idi. Hiç problem çıkmazdı. Çıkarsa "Büyük Hoca'lar" hallederdi. Öyle "Standardizasyon"a filan gerek de yoktu. Hatta farklı ekollerden yapılan eğitim tatlı bir rekabet de doğururdu. Farklılık

bilimdeki gelişme için "Normal" hatta "Gerekli" sayılırdı.

Bu durum 1990'lara kadar devam etti. Bir şeyler değişmeye başlamıştı. Artık, kadro yapılanmasında, daha yeni ve modern aletlere ihtiyaç olduğunun tespitinde ve en önemlisi eğitim ve öğretimde yeniliklere gidilmesi yolunda düşünceler oldu. Bunda da en çok yurt dışına gidip gelmeler etkili oldu. Giderek artan sayıda öğretim üyesi namzedi yurtdışında çeşitli merkezlerde ciddi eğitimler aldı. Yurda dönüşlerinde edindikleri bilgileri aktarma ve uygulama fırsatı buldular. Bu, bana göre çok önemli bir faktördü. O sıralar yurtdışına çıkışlar sınırlı idi, maddi imkanlar el vermiyordu, burs bulmak zordu. Fedakarlık yapıp yurtdışına gidenler ise cansiperane çalıştılar. Ortalama bir yıl kalıp bir şeyler öğrenme arayışında oldular. O sıralara yabancı uzmanlar da ülkemize sık olarak gelmiyorlardı. Yabancıların gelmeleri bir lütuftu. Onlarla yeterli iletişim kurabilecek lisan bilen meslektaşlarımızın sayısı bile bir elin parmaklarını

geçmiyordu. Ancak köklü üniversiteler ile yeni açılanlar ve eğitim yapan Devlet hastaneleri klinikleri arasında makas giderek açılıyordu. Daha sınırlı imkanlar ile çalışan kadrolarda eğitim ve öğretimde farklılık belirginleşmeye başladı. Bu da standart arayışın bir başka etkeni idi. Bugüne kadar bu konuda birçok çalışma yapıldı. Bunları daha çok Sağlık Bakanlığı talep etti. Ben bir çoğuna katılma fırsatı buldum. Hatırladığım ilk talep de 1990 yılında yukarıda ifade ettiğim gibi Sağlık Bakanlığı'nın çağrısı üzerine başlatıldı. Bu konu ile ilgili olarak o sıralarda Bursa Uludağ Üniversitesi'nde görev yapmakta olan Prof. Dr. Zeki Palalı'nın başkanlığında, Prof. Dr. Aysel Gürler, Prof. Dr. Fikret Kölemen ve Prof. Dr. Kurtuluş Şutman'ın üye olduğu bir komisyon kuruldu. Zeki hoca da tüm ABD Başkanları ve Eğitim Hastaneleri Klinik Şeflikleri'ne birer mektup göndererek belli konularda görüş istemişti. Cevaplandırılması istenen 9 soru vardı.

Bunlar arasında eğitim süresi ne kadar olmalı, bu süre içinde yapılması gereken klinik ve cerrahi uygulamalar, yapılması gereken bilimsel çalışmalar (seminer, yayın, kongre katılımı vs) vardı. Ayrıca anabilim dalında olması gereken askari şartlar (öğretim üyesi sayısı, yatak sayısı, araç gereç ihtiyacı) soruluyor ve rotasyonlar hakkında görüş isteniyordu.

Bizler bu konularda görüşlerimizi bir mektupla Zeki Hoca'ya gönderdik. Önce preliminer bir rapor gönderen komisyon daha sonra ayrıntılı bir şekilde hazırladığı ikinci raporu Sağlık Bakanlığı Yüksek katına teslim etti.

İkinci girişim bu kez Türk Dermatoloji Derneği Başkanlığı tarafından 5 yıl sonra 1995 yılında başlatıldı. Çeşitli konularda çalışmak üzere komisyonlar kurulmuştu. Bu komisyonlardan biri de tekrar Prof. Dr. Zeki Palalı başkanlığında oluşturulan "Yan Dal- Bilim Dalı Rotasyon Komisyonu" idi. Bu komisyonda benden başka Doç. Dr. Nilgün Atakan, Doç. Dr. Seher Bostancı, Prof. Dr. Seher Erboz, Doç. Dr. Ülker Gül, Prof. Dr. Agop Kotogyan, Doç. Dr. Nahide Onsun, Prof. Dr. Ahmet Yaşar Turanlı ve Doç. Dr. Rana Anadolu bulunmaktaydı. Bu çalışmalar ne şekilde sonuçlandı doğrusu hatırlamıyorum. Daha doğrusu sonuçlanmadı diyebilirim. Bu kadar genişletilmiş dallandırılmış çalışmalar genelde bir sonuç vermez. Bir de bunu tüm tıp dallarına yaydığınız zaman projenin kaderi ertelenmek ile sonlanır.

Nitekim 2000'li yılların başında tekrar Sağlık Bakanlığı talebi ile bir çalışma başlatıldı. Bu kez çalışma gurubu Prof. Dr. Tülin Akan, Prof. Dr. Şebnem Özkan, Doç. Dr. Adem Köşlü, Doç. Dr. Tülin Mansur, Doç. Dr. Ülker Gül ve Dr. Fatma Eskioğlu'ndan oluşuyordu. Her seferinde başka bir şehirde yapılan çalışmalar konuyu biraz daha ileri taşıdı. O dönemde Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı olan arkadaşımız Prof. Dr. Şebnem Özkan'ın çabalarını ve performansını ayrıca ifade etmek isterim. O günlerde yapılan çalışmalar son dönem çalışmalarına ışık tutmuş ve örnek olmuş çalışmalardır.

Bundan sonraki aşamada devreye Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma Sistemi (TUKMOS) girdi. Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) yaklaşık 6 yıldır müfredatların oluşması için her bilim dalı ile ilgili komisyonlar oluşturuyor ve bu komisyonlar yaklaşık 2 yılda bir yenileniyordu. Geçen yıl, öncelikle Dermatoloji Komisyonu oluşturuldu. Prof. Dr. Teoman Erdem, Prof. Dr. Ertan Yılmaz, Prof. Dr. Neslihan

SAĞLIK BAKANLIĞI YÜKSEK KATINA
ANKARA

Dermatoloji uzmanlık hususunda kurumunuzun görüşleri aşağıdadır:

1. Dermatoloji Dalında Uzmanlık Eğitim Süresi 4 yıl olmalıdır.
2. Asistanların Eğitim aldığı bölümün kendi imkanlarına göre hazırladığı program çerçevesinde klinik çalışmalarını yapmasının uygun olacağı kanısındayız.
3. Asistanların tüm eğitim süresinde aktif veya dinleyici olarak katılması gereken asgari bilimsel faaliyetler :

a. Kongre	: 2 adet
b. Sempozyum	: 2 adet
c. Panel	: 2 adet
d. Makale saati	: 25 adet
e. Yayın yapma	: 2 adet
4. Rotasyonlar ve Süreleri :

a. İç hastalıkları	: 2 ay
b. Acil Servis	: 1 ay
c. Cerrahi	: 1 ay
d. Patoloji	: 2 ay

 Rotasyon değerlendirilmesinin raporla olması uygundur.
5. İkinci yıl sonunda bir ara sınavı yapılmalı ve sınav şekli ise eğitimi veren bölüme bırakılmalıdır.
6. Uzmanlık mezuniyet sınavının şekli :
Uzmanlık sınavı eğitim veren bölüme yapılır. Ve kendisine uzmanlık belgesi verilir. Uzmanlık belgesini alan ayrıca arzu ederse BOARD sınavına da girebilir. Başarılı olana BOARD belgesi verilir. (Açık bulunan bir kadroya müracaat vukuunda BOARD belgesi tercih nedenidir).

7. Bir kliniğin eğitim verebilmesi için haiz olması gereken asgari koşullar :

a. Uzman sayısı	: 2 adet
b. Yatak sayısı	: 15
c. Tıbbi alet ve cihaz durumu: Modern tıbbın gerektirdiği cihaz ve malzeme.	
8. Deri ve Zührevi Hastalıklar (Dermatoloji) uzmanlığı: Üniversite Dermatoloji Anabilim Dalları, Sağlık Bakanlığı E sınıf hastaneleri ve Dermatoloji ihtisası için gerekli yan dalları da ihtiva eden diğer kurum hastaneleri verebilir.
9. Eğitim alanında kurumlar arası işbirliğinin mutlak faydalı olacağı kanısındayız. Saygılarımızla arz olunur.

Dermatoloji Danışma Kurulu

Başkan	Uye	Uye
Prof.Dr.Zeki Palalı	Prof.Dr.Aysel Gürler	Prof.Dr.Fikret KŞlemen

Uye

Prof.Dr.Kurtuluş Şutman

03.02.1995

Sayın Doç.Dr.Adem KÖŞLÜ,

Türk Dermatoloji Demeği Başkanlığından 15.01.1995 tarihli bir yazı aldım. Benzer yazıların sizlere de ulaştığını sanıyorum. Bu yazıda çeşitli konularda çalışmak üzere komisyonlar kurulduğu bildirilmektedir. Bu komisyonlardan biri olan "Yan Dal-Bilim Dalı Potasyon Komisyonu" na benim başkanlığında Doç.Dr.Nilgün ATAKAN, Doç.Dr.Seher BOSTANCI, Prof.Dr.Sezer ERBOZ, Doç.Dr.Ülker GÜL, Prof.Dr.Ağop KOTOĞYAN, Doç.Dr.Adem KÖŞLÜ, Doç.Dr.Nahide ÖNSÜN, Prof.Dr.Yaşar TUFANLI, Doç.Dr.Rana ANADOLU seçilmiş bulunmaktadır. Zaman hızla akıp gitmektedir. Hemen çalışmaya başlayalım. Bunun için önce çalışma biçimimiz ne olmalıdır? Görüşlerinizi bir araya nasıl getireceğiz? Kısaca çalışma esaslarımız nasıl olacaktır? Bu ve diğer konularda sizler öneri ve görüşlerinizi bildirinceye kadar ben de Tıp Fakülteleri ve Eğitim Hastaneleri Dermatoloji Başkanlıklarına konumuzla ilgili görüşlerinizi almak için yazacağım. Hem başkanlığın hem isteyen öğretim üyelerinin önerilerini isteyeceğim. Ancak komisyon üyelerinizin mensubu olduğu Anabilim dallarına ayrıca yazmayacağım. Üye arkadaşlarımızın bu işi çözümlenmelerinin daha uygun olacağı inancındayım.

Bilvesile selam ve saygılar sunar, sizlere ve komisyonumuza başarılar dilerim.

Prof.Dr.M.Zeki PALALI
Uludağ Üniv.Tıp Fakültesi
Dermatoloji Anabilim Dalı
Başkanı

NOT: 03.02.1995 tarihi bu yazıya Prof.Dr.Sezer ERBOZ (17.02.1995) ve Doç.Dr.Ülker GÜL (25.06.1995) tarihlerinde cevap verdiler. Umarım hazırlıklı olarak Ankara'da görüşeceğiz.

12.09.1995

Prof.Dr.M.Zeki PALALI
Uludağ Üniv.Tıp Fakültesi
Dermatoloji Anabilim Dalı
Başkanı

Şendur, Prof. Dr. Serap Öztürkcan, Prof. Dr. Rafet Koca, Prof. Dr. Cevdet Altınyazar, Prof. Dr. Sezai Şaşmaz, Prof. Dr. Ayşe Anıl Karabulut, Doç. Dr. Mehmet Salih Gürel, Doç. Dr. Mustafa Tunca'dan oluşan bu komisyon kendi aralarında Prof. Dr. Teoman Erdem'i başkan seçti. Uzun ve yorucu çalışmalardan sonra çok başarılı bir program hazırlandı. TUK tarafından onaylanarak örnek bir proje şeklinde nitelendirilen bu programın başarılı olması diliyorum. Ben de komisyon Başkanı Sayın Teoman Erdem'in dediği gibi "Bu programın uygulanması ve altının doldurulması" gerektiği kanaatindeyim.

Doğaldır ki bu, son ve tamamlanmış bir olgu değildir. Geliştirilecek, değiştirilecek ve günün koşullarına göre yenilenecektir. Ancak her yeni çalışma eski biriken bilgiler ve süzülen tecrübeler sayesinde başarıya ulaşabilecektir. Emeği geçenleri kutluyorum.

Doç. Dr. Adem Köşlü
ademkoslu@gmail.com